

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Arbetsavtalslag

13 kap. Särskilda bestämmelser

6 §. Bestämmelsernas tvingande natur. Enligt gällande 1 mom. i paragrafen är ett avtal som inskränker de rättigheter och förmåner som enligt denna lag tillkommer arbetstagare ogiltigt, om inte något annat följer av denna lag. Bestämmelsernas tvingande natur är utgångspunkten i lagen. Undantag från det förutsätter uttryckliga bestämmelser om arbetsgivarens och arbetstagarens avtalsrätt eller på motsvarande sätt uttryckliga bestämmelser om riksomfattande arbetsmarknadsorganisationers rätt att avvika från bestämmelser som annars är tvingande.

I 2 mom. finns bestämmelser om möjligheter att avvika från vissa, i lång utsträckning tvingande bestämmelser om arbetsgivarens skyldighet att erbjuda arbete. I momentet nämnda bestämmelser om skyldighet att erbjuda arbete är lagens 2 kap. 5 § (skyldighet att erbjuda deltidsanställda arbete), 5 kap. 2 § (skyldighet att erbjuda permitterade arbete) och 6 kap. 6 § (skyldighet erbjuda arbete åt dem som omfattas av skyldigheten att återanställa).

I 1 punkten i momentet anges att oberoende av ovannämnda bestämmelser om skyldighet att erbjuda arbete får en kommun för att fullgöra den sysselsättningskyldighet som anges i 11 kap. 1 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice anställa en person, dock inte för sådana uppgifter i fråga om vilka kommunen samtidigt har permitterat sina arbetstagare eller i fråga om vilka kommunen har gett en arbetstagare ett meddelande om permittering. I 2 punkten i momentet anges att oberoende av de nämnda skyldigheterna att erbjuda arbete får en förening eller stiftelse för uppgifter som inte betraktas som näringsverksamhet anställa en sådan arbetslös person som avses i 7 kap. 8 § 1 mom. 3 punkten i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Vidare anges i 3 punkten i momentet att oberoende av de i momentet nämnda skyldigheterna att erbjuda arbete får en kommun, samkommun, förening eller stiftelse i en verkstad eller motsvarande träningsenhet anställa någon i sådant lönesubventionerat arbete som avses i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice för sådana uppgifter som annars inte utförs i arbetsavtals- eller tjänsteförhållanden. Bestämmelsen syftar till att för kommuner möjliggöra avvikande från vissa av arbetsgivarens skyldigheter att erbjuda arbete i syfte att fullgöra den sysselsättningskyldighet som anges i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice samt för att underlätta ställningen för svårssysselsatta personer och deras tillträde till arbete.

Utöver ovannämnda undantag från skyldigheten att erbjuda arbete föreskrivs i 3 mom. i paragrafen om möjligheten för en kommun, samkommun, förening eller stiftelse att i en verkstad eller motsvarande träningsenhet ordna sådan arbetsprövning som avses i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice för sådana uppgifter som annars inte utförs i arbetsavtals- eller tjänsteförhållanden även i fall där kommunen, samkommunen, föreningen eller stiftelsen har permitterat personal med stöd av 5 kap. 2 § i lagen.

I denna proposition föreslås det att ett nytt 4 mom. fogas till paragrafen. Enligt den föreslagna bestämmelsen får en arbetsgivare oberoende av skyldigheten att erbjuda arbete enligt 2 kap. 5 § och 6 kap. 6 § med en studerande ingå ett läroavtal för viss tid på det sätt som föreskrivs i lagen om yrkesutbildning. Läroavtalet ska till sitt innehåll och sina mål uppfylla de krav som föreskrivs för läroavtal i lagen om yrkesutbildning.

Målet bör vara att studeranden får yrkesutbildning genom lärande i praktiska arbetsuppgifter på en arbetsplats.

Enligt den föreslagna bestämmelsen är det möjligt för en arbetsgivare att anställa en läroavtalsstuderande i ett anställningsförhållande för viss tid utan att arbetsgivaren först måste erbjuda arbetet åt en deltidsanställd. Ett sådant avtal för viss tid som avses i momentet kan ingås med en studerande också oberoende av skyldigheten att återanställa enligt 6 kap. 6 § i lagen. Med stöd av momentet kan däremot inte den skyldighet som anges i 7 kap. 4 § och 5 kap. 2 § i lagen kringgås. Genom anställande av en läroavtalsstuderande kan således inte kringgås arbetsgivarens skyldighet att erbjuda en arbetstagare som hotas av uppsägning annat arbete eller utbildning som mottagandet av arbetet förutsätter och inte heller arbetsgivarens skyldighet att erbjuda en permitterad arbetstagare arbete. När läroavtalet gått ut får arbetsgivaren inte avvika från skyldigheten att erbjuda arbete åt en deltidsanställd eller en anställd som omfattas av återanställningsskyldigheten. Efter utgången av ett läroavtal för viss tid ska arbetsgivaren på nytt fullgöra sina skyldigheter enligt 2 kap. 5 § och 6 kap. 6 § i lagen.

1.2 Lag om kommunala tjänsteinnehavare

22 §. *En deltidsanställd tjänsteinnehavares rätt till en annan tjänst.* I 1 mom. i paragrafen föreskrivs om arbetsgivares skyldighet att erbjuda heltidsarbete åt en tjänsteinnehavare som arbetar på deltid, om arbetsgivaren behöver nya tjänsteinnehavare för ett heltidsarbete och om tjänsteinnehavaren på förhand skriftligen har uttryckt önskemål om ett tjänsteförhållande på heltid.

Bestämmelser om arbetsgivarens skyldighet att återanställa finns i 46 §. Om en tjänsteinnehavare har sagt upp av ekonomiska orsaker eller av produktionsorsaker i enlighet med 37 § och arbetsgivaren inom nio månader från utgången av uppsägningstiden behöver en tjänsteinnehavare för ett sådant tjänsteförhållande med liknande uppgifter som är i kraft tills vidare eller över sex månader, ska arbetsgivaren hos den lokala arbetskraftsmyndigheten höra sig för om uppsagda tjänsteinnehavare söker arbete genom denna myndighets förmedling och, om så är fallet, i första hand erbjuda arbete åt uppsagda tjänsteinnehavare som uppfyller behörighetsvillkoren. Vid överlåtelse av rörelse gäller samma skyldighet en förvärvare av rörelse, om överlåtaren har sagt upp tjänsteinnehavaren före överlåtelsen.

I denna proposition föreslås det att ett nytt 2 mom. fogas till paragrafen. Enligt den föreslagna bestämmelsen får en arbetsgivare oberoende av skyldigheten att erbjuda arbete enligt 1 mom. i paragrafen och skyldigheten att återanställa enligt 46 § med en studerande ingå ett läroavtal på det sätt som föreskrivs i lagen om yrkesutbildning. Läroavtalet ska till sitt innehåll och sina mål uppfylla de krav som föreskrivs för läroavtal i lagen om yrkesutbildning. Målet bör vara att studeranden får yrkesutbildning genom lärande i praktiska arbetsuppgifter på en arbetsplats.

Enligt den föreslagna bestämmelsen är det möjligt för en arbetsgivare att anställa en läroavtalsstuderande i ett tjänsteförhållande för viss tid utan att arbetsgivaren först måste erbjuda arbetet åt en deltidsanställd tjänsteinnehavare. En läroavtalsstuderande kan också anställas oberoende av skyldigheten att återanställa enligt 46 § i lagen. Med stöd av det föreslagna nya momentet kan däremot inte den skyldighet som anges i 30 § och 37 § 1 mom. kringgås. Således kan genom anställande av en läroavtalsstuderande inte kringgås arbetsgivarens skyldighet att omplacera en tjänsteinnehavare som hotas av uppsägning eller arbetsgivarens skyldighet att erbjuda annat arbete och utbildning som den nya uppgiften förutsätter och inte heller arbetsgivarens skyldighet att erbjuda en permitterad tjänsteinnehavare arbete. När läroavtalet gått ut får arbetsgivaren inte avvika från skyldigheten att erbjuda arbete åt en tjänsteinnehavare med tjänsteförhållande på deltid eller åt en tjänsteinnehavare som omfattas av återanställningsskyldigheten. Efter utgången av ett läroavtal för viss tid ska arbetsgivaren på nytt fullgöra sina skyldigheter enligt 22 § 1 mom. och 46 § i lagen.

Den föreslagna nya bestämmelsen motsvarar det ovan i 13 kap. 6 § i arbetsavtalslagen föreslagna undantaget från arbetsgivarens skyldighet att erbjuda arbete enligt 2 kap. 5 § och 6 kap. 6 § i den lagen. Oberoende av skyldigheten att erbjuda arbete enligt 22 § 1 mom. och skyldigheten att återanställa enligt 46 § kan en läroavtalsstuderande anställas i tjänsteförhållande för viss tid. Läroavtalsutbildning kan på samma sätt som för närvarande också ordnas så att ett läroavtal för viss tid ingås med en tjänsteinnehavare som redan är anställd hos arbetsgivaren.

1.3. Statstjänstemannalag

32 §. I denna proposition föreslås det att ett nytt 4 mom. fogas till paragrafen. Enligt den föreslagna bestämmelsen får en arbetsgivare oberoende av den skyldighet att erbjuda arbete som föreskrivs i paragrafen med en studerande ingå ett läroavtal för viss tid på det sätt som föreskrivs i lagen om yrkesutbildning (531/2017) och utnämna studeranden till tjänsteförhållande. Momentet motsvarar det ovan i 13 kap. 6 § i arbetsavtalslagen föreslagna undantag från skyldigheten att återanställa enligt 6 kap. 6 § i den lagen.

En läroavtalsstuderande kan tas in i läroavtalsutbildning och utnämnas till tjänsteförhållande oberoende av den i paragrafen föreskrivna skyldigheten att erbjuda arbete. Läroavtalsutbildning kan på samma sätt som för närvarande också ordnas så att ett läroavtal för viss tid ingås med en tjänsteman som redan är anställd hos arbetsgivaren.

2 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter det att de har antagits.

[kompletteras]

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

LAGFÖRSLAG

1. Lag om ändring av 13 kap. 6 § i arbetsavtalslagen

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till 13 kap. 6 § i arbetsavtalslagen (55/2001), sådan paragrafen lyder i lag 1458/2016, ett nytt 4 mom. som följer:

13 kap.

Särskilda bestämmelser

6 § *Bestämmelsernas tvingande natur*

Oberoende av skyldigheten att erbjuda arbete enligt 2 kap. 5 § och 6 kap. 6 § får en arbetsgivare med en studerande ingå ett läroavtal på det sätt som föreskrivs i lagen om yrkesutbildning (531/2017).

Denna lag träder i kraft den 20 .

2. Lag om ändring av 22 § i lagen om kommunala tjänsteinnehavare

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till 22 § i lagen om kommunala tjänsteinnehavare (304/2003) ett nytt 2 mom. som följer:

22 § *En deltidsanställd tjänsteinnehavares rätt till en annan tjänst*

Oberoende av skyldigheten att erbjuda arbete enligt 1 mom. och skyldigheten att återanställa enligt 46 § får en arbetsgivare med en studerande ingå ett läroavtal på det sätt som föreskrivs i lagen om yrkesutbildning (531/2017) och anställa studeranden i tjänsteförhållande för viss tid.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3. Lag om ändring av 32 § i statstjänstemannalagen

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till 32 § i statstjänstemannalagen (750/1994), sådan paragrafen lyder i lag 1548/2011, ett nytt 4 mom. som följer:

Oberoende av skyldigheten att erbjuda arbete enligt denna paragraf får arbetsgivaren med en studerande ingå ett läroavtal på det sätt som föreskrivs i lagen om yrkesutbildning (531/2017) och utnämna studeranden till tjänsteförhållande.

Denna lag träder i kraft den 20 .